

Consulta relativa a:

La modificació del Decret 75/2007, de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics.

1. Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.**a) Problemàtica que motiva la intervenció normativa**

Mitjançant el Decret 75/2007, de 27 de març, s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics. D'acord amb el seu article 9.1, quan el nombre de sol·licituds és superior al nombre de vacants disponibles, cal ordenar les peticions aplicant, en primer lloc, els criteris específics de prioritat que estableix l'article 8 per a determinats ensenyaments. Tot seguit, i en el cas de l'educació infantil, els ensenyaments obligatoris i el batxillerat, les sol·licituds s'ordenen aplicant els criteris generals de prioritat fixats a l'article 7. En cas que de l'aplicació d'aquests criteris generals, d'acord amb el barem que s'estableix a l'annex del Decret, resulti alguna situació d'empat, s'apliquen els criteris complementaris fixats al mateix article 7. Si persisteix l'empat, cal aplicar el procediment previst a l'article 9.2, que consisteix en un sorteig públic.

Els criteris complementaris fixat a l'article 7 del Decret per desfer situacions d'empat resultats de l'aplicació dels criteris generals són:

- Tenir la condició legal de família nombrosa o monoparental.
- Tenir una malaltia crònica que afecti el seu sistema digestiu, endocrí o metabòlic, inclosa la celiaquia.
- Haver tingut el pare, la mare, el tutor, la tutora, els germans o les germanes escolaritzats, en ensenyaments declarats actualment gratuïts i universals, al centre per al qual es presenta la sol·licitud.

El resultat de l'aplicació de tots aquests criteris d'admissió ha d'ajustar-se als principis legals que, en relació amb l'accés als llocs escolars en centres sostinguts amb fons públics, s'estableixen als articles 84.1 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig d'educació, i 46.1 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Aquests principis són la igualtat en l'accés als llocs escolars, la llibertat d'elecció de centre per a pares o tutors, així com una adequada i equilibrada distribució entre els centres escolars de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (article 84.1 de l'esmentada Llei orgànica), així com l'equitat, la inclusió educativa, el foment de la cohesió social i el respecte al dret a l'elecció de centre dins l'oferta educativa disponible en cada moment (article 46.1 de la Llei 12/2009).

Doncs bé, l'experiència acumulada en l'aplicació dels criteris complementaris establerts a l'article 7 del Decret 75/2007, de 27 de març, ens diu que els efectes de l'aplicació de dos d'aquests criteris no s'ajusten plenament als esmentats principis legals. Això es el que es conclou a l'informe del Síndic de Greuges *La segregació escolar a Catalunya (I): la gestió del procés d'admissió d'alumnat* (juliol 2016), en relació amb els criteris consistents en:

1. Tenir una malaltia crònica que afecti el seu sistema digestiu, endocrí o metabòlic, inclosa la celiaquia.
2. Haver tingut el pare, la mare, el tutor, la tutora, els germans o les germanes escolaritzats, en ensenyaments declarats actualment gratuïts i universals, al centre per al qual es presenta la sol·licitud.

A l'apartat 4.1 d'aquest informe, el Síndic conclou que l'aplicació d'aquests dos criteris en els processos d'admissió d'alumnat provoca situacions de desigualtat en l'accés a l'educació i, per tant, contràries als principis d'equitat, cohesió i distribució equilibrada entre tots els centres docents de l'alumnat, els quals han de presidir aquests processos d'acord amb la legislació aplicable, especialment, els articles 84.1 de la Llei orgànica d'educació, i

l'article 46.1 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

En conclusió, el problema que s'ha detectat són els efectes negatius sobre els principis d'igualtat, d'equitat, cohesió social i distribució equilibrada de l'alumnat que es deriven de l'aplicació dels esmentats criteris complementaris en els processos d'admissió de l'alumnat als centres docents sostinguts amb fons públics.

b) A qui afecta la problemàtica detectada

En relació amb el criteri consistent en haver tingut el pare, la mare, el tutor, la tutora, els germans o les germanes escolaritzats, en ensenyaments declarats actualment gratuïts i universals, al centre per al qual es presenta la sol·licitud, el Síndic considera que l'aplicació d'aquest criteri suposa una discriminació per raó de naixença, prohibida per la Llei d'educació (article 47.7), "pel fet d'estar mancada (aquesta discriminació en favor d'aquest col·lectiu d'alumnat) d'una justificació objectiva i raonable, en relació amb la finalitat i els efectes de la mesura considerada, ja que és incongruent i desproporcionada amb la finalitat perseguida. Haver estat escolaritzat en un centre i escollir-lo per als descendents no significa una major implicació i participació de les famílies en l'escolarització (...)". Des d'aquest punt de vista, pot resultar afectat negativament en el seu dret a l'accés a l'educació en condicions d'igualtat l'alumnat que no pot al·legar aquest criteri complementari per pertànyer a famílies que han canviat de domicili o per tenir progenitors no nascuts a Catalunya o a la zona d'escolarització i, consegüentment, sense opcions d'haver-hi estat escolaritzats en el centre per al qual es demana plaça per a llurs fills o filles.

En relació amb el criteri consistent en tenir una malaltia crònica que afecti el seu sistema digestiu, endocrí o metabòlic, inclosa la celiaquia, el Síndic considera que, en el context escolar actual (caracteritzat per la generalització de menjadors que poden adaptar els àpats i per la zonificació escolar que garanteix la proximitat dels centres docents als domicilis de l'alumnat) no està plenament justificada sobre la base de la igualtat del procés d'admissió la incorporació d'un criteri complementari que atorga més possibilitats d'accés a l'escola triada a alumnat que presenta, en genèric, "malalties cròniques que afectin el sistema digestiu, endocrí o metabòlic". En conseqüència, l'aplicació d'aquest criteri pot afectar negativament i sense justificació aquell alumnat que participi en els processos d'admissió i no pugui al·legar aquest criteri.

c) La dimensió del problema

Pel que fa al nombre de sol·licituds de preinscripció en què es va al·legar el criteri complementari de l'alumnat amb familiars exalumnes del centre, el curs 2016/17 van ser un total de 25.013, que representen el 16,7% del total de les sol·licituds presentades. Cal tenir en compte, també, que en alguns municipis es donen percentatges superiors d'incidència sobre el total de les sol·licituds.

En relació amb el criteri de tenir una malaltia crònica que afecti el seu sistema digestiu, endocrí o metabòlic, el percentatge de famílies que van al·legar tenir malalties d'aquestes característiques va ser un 1,6% el curs 2016/2017 (2.386) i un 1,7% el curs 2017/2018 (2.577 sol·licituds).

d) Les conseqüències del problema detectat

Com ja s'ha vist, l'aplicació dels criteris complementaris als que ens venim referint afecta negativament la igualtat en l'accés als llocs escolars d'una part de l'alumnat que participa en els processos d'admissió als centres docents sostinguts amb fons públics.

Per una banda, la discriminació positiva en l'accés als centres sostinguts públics en favor d'alumnes pel fet de tenir familiars que han estat usuaris d'aquest centre és contrari al dret

a accedir a l'educació en condicions d'igualtat. D'altra banda, també es contrari a aquest dret el fet d'afavorir a l'alumnat que pateix una malaltia crònica en el sistema digestiu, endocrí o metabòlic atès que aquest motiu de discriminació, com s'ha vist, no té justificació en el marc del sistema escolar actual.

Des del punt de vista de l'equitat educativa, la cohesió social i la distribució equilibrada d'alumnat, l'aplicació del criteri dels familiars exalumnes del centre sol·licitat dificulta la capacitat de determinades escoles per coresponsabilitzar-se de l'escolarització i la integració de l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques o socioculturals desfavorides, que l'article 43.1.e) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix com un dels principis orientadors de la prestació del Servei d'Educació de Catalunya.

En concret, els centres amb més demanda social i una composició social més afavorida són els receptors majoritaris de peticions que fan ús d'aquest criteri, la qual cosa tendeix a reproduir la seva composició social (afavorida) ja que els alumnes d'origen immigrat no poden al·legar aquest criteri. Igualment, els alumnes amb condicions socioeconòmiques o socioculturals desfavorides difícilment podran fer valer aquest criteri per accedir en primera opció a escoles amb més demanda social i composició social afavorida atès que és poc probable que els seus familiars hi hagin estat prèviament escolaritzats en aquests centres.

En relació amb el criteri de patir una malaltia crònica en els sistema digestiu, endocrí o metabòlic, en la Resolució de l'expedient AO-00114/2017 relativa a l'al·legació de malalties digestives cròniques en el procés d'admissió d'alumnat a la ciutat de Barcelona, el Síndic fa les següents consideracions, que hom ha de tenir en compte:

El Síndic ha analitzat les dades de sol·licituds amb el barem de malaltia crònica en el procés de preinscripció i matrícula a P3 corresponent al curs 2016/2017. L'anàlisi d'aquestes dades corrobora la relació estadísticament significativa existent entre l'al·legació d'aquest criteri, el nivell de demanda del centre i la seva composició social (vegeu la taula 1 i els gràfics 1 i 2).

D'una banda, l'anàlisi d'aquestes dades evidencia que els centres que tenen una ràtio més elevada de sol·licituds per plaça disponible (amb més sobredemanda) tendeixen a tenir una proporció més elevada de sol·licituds que al·leguen tenir malaltia digestiva crònica al·legada (sobre el total de sol·licituds del centre). Els centres socialment més desitjats, doncs, tendeixen a rebre una proporció més elevada de sol·licituds que al·leguen malaltia digestiva crònica que els centres socialment menys desitjats.

I d'altra banda, l'anàlisi també evidencia que els centres amb una proporció més elevada de sol·licituds amb malaltia sobre el total de sol·licituds tendeixen a tenir una composició social més afavorida, amb menys presència d'alumnat estranger (vegeu el gràfic 2). Els centres amb una composició social més desfavorida, en canvi, tendeixen a tenir una proporció més baixa d'alumnat que al·lega tenir malaltia digestiva crònica.

Aquestes dues dinàmiques posen de manifest que aquest criteri contribueix a reproduir la segregació escolar perquè, lluny de garantir millor l'atenció de les necessitats d'alimentació dels alumnes amb malaltia digestiva crònica (que poden ser satisfetes de manera similar en el conjunt de l'oferta), és un instrument emprat

per les famílies per accedir als centres amb una demanda més consolidada i per fugir dels centres amb una composició social més desfavorida.

Finalment, cal tenir present, a l'hora de valorar la conveniència o no de mantenir el criteri complementari de la malaltia crònica en el sistema digestiu, endocrí o metabòlic, que la incorporació d'aquest criteri complementari al barem d'admissió genera la possibilitat que les famílies utilitzin de manera fraudulenta aquest criteri per evitar els centres amb una composició social més desfavorida, obtenint lloc en un altre socialment més afavorit, al qual han tingut accés mercès als punts obtinguts per l'al·legació d'una falsa malaltia. En aquest sentit, és significatiu, i per això cal prendre'l en consideració, el fet que el Síndic destaquí en el seu informe "les queixes que rep la seva institució presentades per famílies que es veuen perjudicades a l'hora d'accedir a determinats centres a causa de l'inusual nombre de certificats mèdics que presenten altres famílies".

2. Els objectius de la iniciativa.

El *Pla de Govern XII Legislatura* inclou entre els objectius de l'Eix 1 (Un país cohesionat amb drets i oportunitats per a tothom) potenciar la igualtat d'oportunitats en un marc d'educació inclusiva. Entre les mesures amb què es pretén assolir aquest objectiu hi ha l'eliminació de la puntuació complementària d'admissió d'alumnat amb certificat de malaltia celíaca i per a exalumnes, com a mesura per garantir la igualtat d'oportunitat en l'accés al sistema educatiu, l'escolarització més equilibrada de l'alumnat i la promoció de la cohesió social.

En el marc, doncs, del Pla del Govern, la proposta normativa que s'impulsa té els següents objectius:

- Garantir el principi d'igualtat en el procés d'admissió de l'alumnat al sistema educatiu.
- Afavorir una distribució socialment més equilibrada de l'alumnat als centres sostinguts amb fons públics.
- Millorar les dinàmiques de mixtura social mitjançant la presència d'alumnat més divers als centres sostinguts amb fons públics.
- Millorar l'equitat educativa i la cohesió social.

3. Les possibles solucions alternatives regulatòries i no regulatòries.

L'oportunitat o no de la mesura normativa que s'impulsa requereix la valoració prèvia de les possibles diferents solucions que hom podria adoptar.

Així, cal valorar dues opcions.

Per una banda, l'opció de no fer res, és a dir, de mantenir la situació actual i de continuar aplicant en els processos d'admissió els tres criteris complementaris de l'article 7 del Decret 75/2007, de 27 de març, és a dir:

- Tenir la condició legal de família nombrosa o monoparental.
- Tenir una malaltia crònica que afecti el sistema digestiu, endocrí o metabòlic, inclosa la celiaquia.
- Haver tingut pares, tutors o germans escolaritzats al centre per al qual es presenta la sol·licitud.

Per una altra, l'opció normativa, que és la preferida, consistent en aplicar en cas d'igualtat de puntuació de les sol·licituds d'admissió de l'alumnat per cursar ensenyaments sufragats amb fons públics el criteri complementari de tenir la condició legal de família nombrosa o

monoparental, atès que aquest criteri sí resulta justificat des del punt de vista de la igualtat.

4. Necessitat i oportunitat de l'aprovació de la norma.

L'opció normativa triada és la millor, atès que produeix millor que cap altra uns impactes socials més positius. En concret, aquesta mesura normativa produirà un impacte social positiu sobre l'equitat educativa, en la mesura que reduirà els efectes segregadors derivats de l'aplicació dels criteris d'admissió complementaris que es pretén eliminar. Igualment, s'aconseguirà reforçar el principi d'igualtat en l'accés al sistema educatiu com a conseqüència de l'eliminació de dos supòsits injustificats de discriminació positiva com ho són la puntuació complementària atorgada actualment als col·lectius d'alumnes amb progenitors que haguessin estat escolaritzats al centre per al qual sol·liciten plaça escolar i el d'alumnes amb malaltia crònica que afecti al sistema digestiu, endocrí o metabòlic.

D'altra banda, la mesura normativa que es proposa suposaria l'eliminació de les reclamacions presentades en els processos de preinscripció i matrícula en relació amb l'al·legació fraudulenta del criteri consistent en tenir una malaltia crònica en el sistema digestiu, endocrí o metabòlic, atès que aquest criteri ja no es podria al·legar. Tot plegat, suposaria una disminució de la càrrega administrativa en la gestió de les reclamacions.

Igualment, l'eliminació de dos criteris complementaris suposaria la disminució de la càrrega administrativa pròpia de la tasca de comprovació de les dades al·legades per les famílies per a la seva baremació en els processos d'admissió d'alumnat, atès que es simplificaria notablement aquest procés de baremació.

Finalment, cal tenir present que no s'han identificat possibles efectes negatius de la inaplicació en els processos d'admissió dels criteris complementaris que es proposa eliminar de l'article 7 del Decret 75/2007, de 27 de març.